

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. אין מתנדבין לוג שנים והמשה אבל מתנדבין שלשה וארבעה וששה ומששה ולמעלה 2
- ב. כגון דאייתי חמשה ... יש קבע לנסכים עד דממלי להו לא קרבי..... 4
- ג. ששה לנדבה ואמרינן כנגד מי כנגד מותר הטאת ומותר אשמות ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר קינין ומותר מנחת חוטא 4
- ד. מלמד שמתנדבין נסכים וכמה שלשת לוגין 5
- ה. אחד עשר ... לשני אילים וכבש אחד קמכווין תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן 6
- ו. מתנדבין שמן 6
- ז. אין שנים מתנדבין עשרון אחד אבל מתנדבין עולה ושלמים ועוף אפי' פרידה אחת 7
- ח. מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום 8
- הדרן עלך המנחות והנסכים 8
- פרק שלשה עשר 8
- א. הרי עלי עשרון יביא אחד עשרונות יביא שנים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון 8
- ב. הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה ... מנחה או מין המנחה יביא אחת מנחות או מין מנחות יביא שתיים פירשתי ואיני יודע איזה מהן פירשתי יביא חמשתן 10
- ג. פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי יביא ששים עשרון 11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

דף קד.

א. אין מתנדבין לוג שנים וחמשה אבל מתנדבין שלשה וארבעה וששה ומששה ולמעלה

כבר התבאר במסכת זבחים דף צא: שיכול אדם לנדב יין לבה, כיצד עושין¹ ביין הבא בפני עצמו, נותן עליו מלח² ומנסכו כולו על גבי השיתין³ ככל הנסכים.

וכשמתנדב⁴ או נודר אדם יין בפני עצמו, אין מתנדבין לוג יין ולא שני לוגין, שאין בנסכים לא לוג ולא שנים, ואם נדר לוג או שנים פטור שהרי אינן

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה יד

² קשיא לי שכתב בספ"ה מהל' איסורי מזבח שאין לך דבר שקרב למזבח בלא מלח חוץ מיין הנסכים והדם והעצים וי"ל דביין הנסכים דוקא קאמר והכא ביין הבא בנדבה. כס"מ שם

³ ויש לתמוה על זה דהא גרסינן התם אמר שמואל המתנדב יין מביא ומזלפו על גבי האשים דאמר קרא ויין לנסך תקריב אשה ריח ניחוח והא קא מכבה ומסיק דסבר לה כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר וההיא ברייתא דלספלים כר' יהודה וקשה כיון דקי"ל כר"ש אמאי לא פסק כשמואל. וי"ל שטעמו מדאמרין בפרק אלו מנחות (דף ע"ד): גבי הא דתנן בזה יפה כח מזבח לאפוקי מדשמואל דאמר המתנדב יין מביאו ומזלפו על גבי האשים וכיון דסתם מתני' מפקא מדשמואל לית הלכתא כוותיה. וא"ת סוף סוף כיון דקי"ל דבר שאין מתכוין מותר קשיא הלכתא אהלכתא י"ל דההיא ברייתא דאמרה שאם אתה אומר לאשים איכא לא תכבה היינו לתת טענה אליבא דר' יהודה למה לא יהא על גבי האשים ולרווחא דמילתא אמר הכי אבל לפי האמת בלאו ההיא טענה קבלה היתה ביד האומר לספלים שכך היתה מצותה והיינו דבאידיך ברייתא קתני סתם יין בדברי ר"ע לספלים בלא שום טענה. וכעין זה כתב בזבח תודה נד: ד"ה ומשמע והר"י קורקום ז"ל תירץ שרבינו סובר דהוי פסיק רישיה שא"א שיוסף א"כ יכבה וכמו שאמרו שם בברייתא או אינו אלא לאשים אמרת לא יכבה ומה שהעמידו שם כר' יהודה היינו מקמי דתיקום לן דמודה ר"ש בפסיק רישיה אבל בתר דאסיקנא דמודה וליתא לדשמואל וברייתא אפי' לר"ש ויש סיוע לדברי רבינו ממה שמצינו ר"ע בהגוזל דסבר כר"ש ואיהו אמר לספלים ע"כ משום דפסיק רישיה הוא עכ"ל. כס"מ שם. אין נראה כן מדברי רבינו בפירוש המשנה דף צ"א שאחר שהקשה קושיא זו כתב וז"ל דע שאינו מתכבה בהכרח לפי שמעט מן היין או המים כשזורקין אותם על האש הגדולה אין מכבין אותה רק כח האש מלהטת אותם ונוצחין ועוד שאפשר שיזרוק אותם על קרקע המזבח או על קצות העצים שלא נשרפו עדיין ע"כ. מעשה רקח שם. ועוד יש להקשות דהא הוי פס"ר דלא ניהא ליה דמותר לדעת ר"ש ועיין קרבן נתנאל מסכת שבת פרק יד סימן ט ד"ה [מ] והא. ועיין בריטב"א שבת דף קי עמוד ב ד"ה הנ"מ שהוכיח שאין הלכה כר"ש בפס"ר דלא ניהא ליה בשאר איסורים מהא דהכא פסקינן שמנסכו לשיתין. ואכמ"ל

⁴ רמב"ם שם פרק יז הלכה יב יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ראויין כלל לא הן ולא מקצתן. אפילו אם אמר אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך המתנדבין אינו חייב להשלים⁵.

במה דברים אמורים⁶ בנדבה שאמר הרי אלו, אך אם הוא בנדר ואמר הרי עלי לוג או שנים בודקין אותו אם אמר אילו הייתי יודע הייתי נודר חייב להשלים לשלושה, ואם אמר לא הייתי נודר אינו חייב להשלים. ויש שאין מחלקים⁷ ואינו ואינו משלים גם בהרי עלי.

ואין מתנדבין חמשה שאין חמשת לוגין ראויין לא לנסכי בהמה אחת ולא לנסכי שתי בהמות.

אבל מתנדבין שלשה וארבעה וששה ומששה ומעלה מפני שהן ראויין לנסכי בהמות.

⁵ וכשהוא בנדבה שכתבנו דאינו חייב להשלים נסתפקתי אי אזיל לנדבה או לא ואת"ל דאזיל לנדבה אם הוא דוקא כששאלוהו ואמר הייתי נודר דנהי דלא מהני להיכו להשלים אבל כדי שילך לנדבה מהני אבל אם אמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר אפשר דלא אזיל לנדבה או דלמא לא שנא ובנדר אני מסתפק את"ל דבנדבה אף שאמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר דמ"מ החצי שיעור שהתנדב אזיל לנדבה אם גם בנדר הדין כן או דילמא יש לחלק וכמו שכתבתי לעיל. משנה למלך שם א"ה ולכאורה תליא במחלוקת דלרמב"ם הלכות נזירות פרק א הלכה י בהריני נזיר מן הנזירות אינו נזיר אך הרי זה אסור בהן משום נדר ולדעת הראב"ד שם אף משום נדר אינו, ומותר ובהם. וא"כ ה"ה הכא וצ"ע

⁶ משנה למלך שם מהתוס'. שבתוס' ז"ל הקשו על מתניתין דאין מתנדבין לוג שנים וחמשה דכי היכי דאמרין היכא דנדר חצי עשרון יביא עשרון שלם הכי נמי נימא היכא דאמר לוג או שנים שיביא ג' ותירצו דבנדר אין הכי נמי ומתני' בנדבה איירי.

⁷ לרבינו ז"ל אין לומר חילוק זה דהוא כתב בהדיא "אבל אם נדר" דאפי' בנדר אינו נדר. ונ"ל לתרין לדעתו ז"ל הקושיא דגבי חצי עשרון אי מהני הוא משום דהזכיר מנחה וכדכתב רבינו ז"ל לעיל וכיון דהזכיר מנחה בתחלה ואמר אח"כ אילו הייתי יודע ביטל הפתח כדכתיבנא הוי כאילו אמר הרי עלי מנחה לחוד ומהני אבל הכא לא הזכיר מנחה. והרב מהר"ם מטראנ"י ז"ל קרובי בס' קרית ספר כתב לתרין זה וז"ל ואפשר לומר לדעת הרב ז"ל דבחצי עשרון הוא שנתחייב בעשרון משום דמקצת עשרון קרב בחביתו כ"ג חצי בבוקר וחצי בערב ומשום דמביאו שלם וחוצהו אם נדר חצי יביא אחד שלם וכדאמרין אבל לוג אחד או שנים שאין ראויים כלל לא הם ולא מקצתם פטור אפילו אמר הרי עלי ע"כ. לח"מ שם. וכ"כ המל"מ בהלכה י"ב. ולדברי הרב לח"מ ז"ל קשה דאם כן אם נדר נסך יין ישתנה הדין גם להקרית ספר קשה דאם נדר שלישי או רביע ישתנה הדין ועוד דעדשים יוכיחו. והיותר נראה כדברי הרב לח"מ אף שעדיין קשה ממ"ש בהל' י' בנודר עשרון וחצי אמאי לא נימא דחייב להשלים כדאמרין בנודר ה' לוגין משום דיש קבע לקרבן שוב ראיתי להמל"מ ז"ל שהאריך בזה ע"פ דברי התוס' עיין עליו. מעשה רקח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ב. כגון דאייתי חמשה ... יש קבע לנסכים עד דממלי להו לא קרבי

גדר חמשה⁸ לזגין, אומרין לו השלם ששה, שהרי קבען לקרבן⁹. וי"א¹⁰ ששואלים אותו ואם אמר אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך המתנדבין, משלים.

ג. ששה לנדבה ואמרינן כנגד מי כנגד מותר חטאת ומותר אשמות ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר קניין ומותר מנחת חוטא

בעזרה שבמקדש היה לפנייהם¹¹ תמיד שלש עשרה תיבות, כל תיבה כמין שופר¹², ראשונה לשקלי שנה זו, שניה לשקלי שנה שעברה, שלישית לכל מי שיש עליו קרבן שתי תורים או שני בני יונה אחד עולה ואחד חטאת משליך דמיהן לתיבה זו, רביעית לכל מי שיש עליו עולת העוף בלבד משליך דמיה לתיבה זו, חמישית למי שהתנדב מעות לקנות בהן עצים למערכה, ששית למי שהתנדב מעות ללבונה, שביעית למי שהתנדב זהב לכפורת, שמינית למותר חטאת¹³ כגון שהפריש מעות לחטאתו ולקחו חטאת והותר מן המעות כגון שהוולו טלאים או שאבדו והפריש אחרים ונמצאו

⁸ רמב"ם שם הלכה יד

⁹ בעיין לא איפשיטא ופסקה רבינו לחומרא. כס"מ, וקשה דהוי חומרא דאתי לידי קולא דאיכא למיחש לחולין בעזרה וצ"ל דמייתי ומתני וכו' כמ"ש מרן גופיה לעיל הל' ה'. מעשה רקח שם. כיון דרב אשי שהוא מרי דתלמודא פשיטא ממתני' דיש קבע וכמו שכתבנו לעיל מש"ה פסק דיש קבע ואף על גב דבגמ' דהו ראיית רב אשי מ"מ ס"ל דלא שבקינן מאי דפשיטא ליה לרב אשי. משנה למלך שם הלכה יב

¹⁰ תוס' שהעמידו הכא בדר ודינו כעשרון וחצי לעיל דף קג: דהתם נמי שואלים אותו

¹¹ רמב"ם הלכות שקלים פרק ב הלכה ב, תפא"י וכ"כ הרא"ש ברפ"ב.

¹² היינו עגולות ועקמות כשופר [ולא פשוטין כחצוצרות] רחבין מלמטה וצרין מלמעלה כנ"ל ה"א והשופרות האלו היו מונחין בעיגול נמצא שופר הראשון של תקלין חרתין סמוך לשופר האחרון של נדבה. ירו' רפ"ו ורפ"ז ותלמיד רשב"ש שם וכ"כ המאירי שכל השופרות היו עשויות כן.

¹³ ומה שלא ערבבו מותר חטאת ואשם יחד וכן כל הששה שופרות הוא כדי שידע כל א' שיש לו מותר שצריך להשליכו בשופר שיש מותר שירקבו ואין נותנין אותו בשופר כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ ה"ה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הראשונים¹⁴, ישליך השאר לתוכה, תשיעית למותר אשם¹⁵, עשירית למותר קיני זבים וזבות ויולדות¹⁶ ומצורע עני, ומטמא מקדש עני¹⁷, אחת עשרה למותר קרבנות נזיר¹⁸, שתים עשרה למותר אשם¹⁹ מצורע, שלש עשרה למי שהתנדב מעות לעולת בהמה. וי"א²⁰ כל הששה שופרות האחרונים הלכו לכל הנדבות הנ"ל רק עשו ששה שופרות כנגד ששה בתי אבות של ימות החול, שלא יריבו זה עם זה לכן עשו לכל א' שופר א', אבל בשבת היו כל הבתי אבות עובדין יחד²¹. וי"א²² שגם בשבת הי' בית אב אלא שלא עשו לו שופר כי א"א לטלטל מעות בשבת וגם א"א להקריב נדבות בשבת.

ד. מלמד שמתנדבין נסכים ונמה שלשת לוגין

האומר הרי עלי יי²³ לא יפחות משלשה לוגין. אבל אם התנדב שתים או אחת פטור.

דף קד:

¹⁴ שיש אופנים שיפלו לנדבה כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ, וכמש"כ רש"י כאן וריבב"ן אבל הפריש בלי לספור המעות ונמצאו יתרין המותר חולין כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ הי' ועי' בסמ"ג מ"ע מ"ה שכ' כגון שהפריש מעות לחטאתו ולקח חטאת והותר מן המעות וצ"ע.

¹⁵ כגון אשם גזלות אשם מעילות אשם שפחה חרופה אשם תלוי אבל אשם נזיר ומצורע שבאים להכשיר ובאין בני שנה הי' שופר אחר למותריהן כדבסמוך

¹⁶ דק"ל נמי דמותריהן לנדבה דהלכה למשה מסיני הוא דהמפריש מעות לקינים ומת והניח מעות סתומין יפלו לנדבה כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ הי"ב וה"ה אם הפריש מעות ונתותרו ולא ערבבוהו עם מותר חטאת כיון שכאן הוא א' עולה וא' חטאת וגם הוא עופות ולא בהמה לא רצו לערבבו ואם הביא פחות מדמי קן אין מקבלין ממנו ואם הביא יותר מדמי קן נוטל דמי קינו ונותן לשופר והמותר יפול לשופר של נדבה.

¹⁷ מאירי יומא נ"ה ב' אצל שופר השלישי

¹⁸ דגם בזה הל"מ שאם הפריש מעות סתומין ומת יפלו לנדבה כמש"כ רבנו ברפ"ט מניירות וה"ה הפריש מעות ונתותרו וכן מותר נסכיו של נזיר לנדבה אבל מותר לחמו ירקב, עיין נזיר כ"ה א'

¹⁹ כאן לא כתב רבנו לקרבנות מצורע דבמצורע אין הל"מ דמותר קרבנותיו לנדבה ורק באשם לבדו אם הפריש מעות ונתותרו הוי כשאר אשמות שיפלו לנדבה. ובוה א"צ למעם שכ' רש"י כאן למה לא נתנו אשם נזיר ואשם מצורע בשופר א' דלדעת רבנו חילוק גדול יש ביניהן.

²⁰ רש"י ביומא נ"ה ב' פי' כחוקי' במנחות ק"ז ב' וכ"כ הרא"ש כאן בספ"ו והביא גם דעת ר' יוחנן דמתוך שהנדבה מרובה ריבו לה שופרות וכן המאירי ביומא הביא גם דעת חוקי'.

²¹ רש"י ורבנו גרשום להלן ק"ז ב' ועי' בציון ירושלים כאן ספ"ו שהביא דרש"י בתענית ט"ו א' כ' שהיו ז' בתי אבות דהיינו גם לשבת.

²² שקל הקדש להגרמי' ולק ז"ל ותפא"י אות ל"ב.
²³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ה. אחד עשר ... לשני אילים וכבש אחד קמכוזין תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן

כבר התבאר שמתנדבין נסכים מששה ומעלה מפני שהן ראויין לנסכי בהמות. כיצד נדר שבעה²⁴ הרי הן כנסכי כבש ואיל, נדר שמונה הרי אלו כנסכי שני אילים, תשעה כנסכי שור וכבש או כנסכי שלשה כבשים, נדר עשרה הרי אלו כנסכי שור ואיל או שני כבשים ואיל וכן עד לעולם²⁵.

ו. מתנדבין שמן

²⁴ שם הלכה יג

²⁵ מבואר מזה דיש להביא ג"כ י"א לזנין משום דהוי לשני אילים וכבש אחד עיין שם בש"ס ק"ד ב' וס"ל לרבינו דתרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן כמש"כ בנדר עשרה או שני כבשים ואיל יעו"ש. הר המוריה שם. והנראה אצלי דרבינו ס"ל דבעיא זו אזלינן לקולא דמספיקא לא מחייבינן ליה להשלים ומה שלא כתבו בפירוש הוא לפי שכבר נלמד דין זה ממה שכתב בדין י"ג וכן עד לעולם ועוד שהרי בנדר עשרה כתב הרי אלו כנסכי שור ואיל או שני כבשים ואיל הרי דאמרינן תרי מחד מינא וחד מחד מינא וא"כ ה"ה דבנדר אחד עשר דאמרינן דלשני אילים וכבש אחד קא מכוין, ומה שפסק בבעיא דיש קבע להומרא אפשר דטעמא לאו משום דס"ל דבעיא לא איפשימא אלא משום דכיון דרב אשי שהוא מרי דתלמודא פשימא ממתני' דיש קבע וכמו שכתבנו לעיל מש"ה פסק דיש קבע ואף על גב דבגמ' דחו ראיית רב אשי מ"מ ס"ל דלא שבקינן מאי דפשימא ליה לרב אשי. משנה למלך שם הלכה יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

כבר התבאר במסכת זבחים דף צא. שיכול אדם²⁶ לנדב מנחה של שמן בלבד²⁷, ומי שנדרר²⁸ או התנדב²⁹ שמן כיצד עושין בו, קומץ מומנו קומץ³⁰, ונותן עליו מלח וזורקו על גבי האשים והשאר נאכל לכהנים כשירי מנחות.

ז. אין שנים מתנדבין עשרון אחד אבל מתנדבין עולה ושלמים ועוף אפי' פרידה אחת

כבר התבאר לעיל דף ה. ובמסכת זבחים דף ה. ששנים מתנדבין³¹ או נודרין קרבן אחד עולה או שלמים³² אפילו פרידה אחת של תורים או בני יונה מביאין אותה בשותפות, אבל המנחה³³ אינה באה בשותפות, ודברים אלו הן דברי קבלה³⁴.

²⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יד הלכה א

²⁷ פסק בר"ט ובס"פ כל התדיר (זבחים צ"א) במשנה סבר ר"ש כר"ע. ויש לתמוה למה דחה רבינו דבריהם ופסק בר' טרפון וכתב הר"י קורקוס ז"ל דמעמא משום דסתם לן תנא בפרק בתרא דמנחות (דף ק"ז) כרבי טרפון דתנן הרי עלי שמן לא יפחות מלוג וכתב רש"י הך סתמא כרבי טרפון וכיון שכן ה"ל מחלוקת ואחר כך סתם והלכה כסתם גם בפרק אלו מנחות ובפ' כל התדיר סובר כן שמואל עכ"ל ושפתים ישק, ועל הקדמתו אני מוסיף לחזק טעם לפסוק כן דרבי נמי סבור כר"ט דההיא דמתני' הכי איתא הרי עלי שמן לא יפחות מלוג רבי אומר ג' לוגין. ומ"ש או עצים למערכה. בספרא פ"ט. כס"מ שם. וגם יש טעם אחר דבפ' אלו מנחות (דף ע"ד) על מתני' דבזה יפה כח מזבח מכח כהנים אמרו מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל המתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלים ע"כ מדאמרי דמתני' מסייע לשמואל דהמתנדב שמן קומצו וכו' משמע דהלכתא הוי דמתנדב שמן. לח"מ שם.

²⁸ רמב"ם שם פרק מז הלכה יד

²⁹ צ"ע אם כהן נדר שמן מהו דינו ולכאורה נראה דכולו כליל כמנחת כהן אך צ"ע לפי"ז סוגית הש"ס דזבחים צ"א ב' וצ"ע דהו"ל לאוקמי סיפא בכהן שהתנדב שמן. הר המוריה שם

³⁰ איני יודע איך קמיצה בשמן דהא ודאי אי אפשר לחברו כמו הדבר היבש ואין לומר דפושט פיסת ידו למעלה דרך קליטה דהא דעכ"פ יפול כולו ותו דזה בעיא בפ"ק דמנחות דף י"א וסלקא בתיקו וא"ת שיתקן מידת מה שמכיל הקומץ ביבש גם זה אי אפשר דהא קי"ל בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ. מעשה רקח שם.

³¹ רמב"ם שם פרק יד הלכה ב - ג

³² משמע מכאן דאין הטאת ואשם בא בשותפות ועיין יומא נ' א' הוריות ו' ב' תמורה מ"ז ב' דיש הטאת של שותפות י"ל דמיירי התם בפר דיוה"כ או בפר העלם דבר של צבור אבל לא בשארי הטאות ועיין ב"ק מ' א' תוס' ד"ה כופר וכו' ועיין מג"א ס' תר"ה וביאור הגר"א שם. הר המוריה שם פרק ג

³³ וכן יין לבונה ועצים תו"כ ויקרא נדבה פרק י' ה"ו. קרית מלך שם

³⁴ קצת צ"ע שהכא ילפי ליה מנפש ועיין תוד"ה נפש ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן פט סעיף ט כתב נ"ל דס"ל להרמב"ם דהני קראי אסמכתות בעלמא הן ועיקר דינו מפי הקבלה למשה מסיני, דאי משום נפש לשון יחיד הא גם גבי קרבן בהמה כתיב: אדם כי יקריב לשון יחיד, ואי משום קרבנו הא בכלהו כתיב קרבנו: אם עולה קרבנו, ואם מן הצאן קרבנו, ואם מן העוף קרבנו, אלא דאסמכתא בעלמא הוא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

הניח מנחה לשני בניו ומת הרי אלו מביאין אותה³⁵, משום שאין קונין את הקרבן שיהיה כשלהם, ועדיין שם האב עליה, אלא שיש להם רשות להקריב, והוי של יחיד³⁶.

ה. מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום

כבר התבאר במסכת זבחים דף פד. שמתנדב אדם³⁷ או נודר מנחה ממנחת נסכים לבדה מאי זה מין משלשה מיני מנחות נסכים³⁸, ומתנדב או נודר יין בפני עצמו.

הדרן עלך המנחות והנסכים

פרק שלשה עשר

א. הרי עלי עשרון יביא אחד עשרונות יביא שנים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון

כשנודר מנחה אם מפרש הכל כפי פירושו, כשמפרש כמה עשרונים מביא, בכמה כלים, ובאיזה מין מנחה מרחשת או מחבת סולת או רקיקין וכדומה.

³⁵ ואינם שותפים לגמרי משום דמקיבעא לא מכפרי ולענין הקרבה קריבה משום דנפש מקרי כיון דלא הוו שותפין לגמרי. לח"מ שם

³⁶ ערוה"ש העתידש שם י

³⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יד הלכה א

³⁸ בפ"ב ביאר נסכי איל ונסכי כבש ונסכי פר והיינו הג'. לח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אולם כבר התבאר במסכת ב"ב דף פא: ומכות דף יח: ולעיל דף יח: וקד: שאין³⁹ היחיד מביא מנחה בכלי אחד יותר מששים עשרון, ואם נדר יותר מששים מביא ששים בכלי אחד⁴⁰ והשאר בכלי שני, שאין יכולין להבלל כאחד אלא ששים.

לפיכך אם אמר הרי עלי⁴¹ מאה ועשרים ואחד עשרון, מביא מאה ועשרים בשני כלים, ששים בכל כלי⁴² ומביא עשרון אחד בכלי השלישי.

אמר הרי עלי עשרון יביא עשרון אחד, הרי עלי עשרונות יביא שנים⁴³ בכלי אחד, אם רוצה⁴⁴ שמיעוט רבים שנים.

אמר הרי עלי עשרונים ושכח כמה, בין קבעם בכלי אחד, בין לא קבעם בכלי אחד, מביא ששים עשרונים בכלי אחד⁴⁵. ואומר כמה שפירשתי יהיו לנדרי

³⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה ו

⁴⁰ ויראה לי דזה שנתבאר דעד ששים מביא בכלי אחד אין הכוונה שמחוייב להביא בכלי אחד, דזה אינו אלא כשפירש להביא בכלי אחד, אבל בסתמא נראה שיכול להביא בין בכלי אחד בין בשני כלים, ואפילו נדר להביא רק שני עשרונות אם לא פירש בכלי אחד או בשני כלים יכול לעשות כרצונו. ואף על גב דלפי הלשון משמע שצריך להביא בכלי אחד, מ"מ נלע"ד דאינו, והש"ס והרמב"ם קמ"ל דעד ששים יכול להביא בכלי אחד ולא יותר מששים אפילו כשפירש בכלי אחד מהטעם שנתבאר. ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צו סעיף טו

⁴¹ רמב"ם שם פרק יז הלכה ז

⁴² יצא לו כן ממשנה דשם ק"ג ב' אם אמר הרי עלי ששים ואחד מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד והובא לעיל בהלכה ו' ועיי"ש תוספתא פי"ב וז"ל הרי עלי מאה עשרונות להביא בכלי אחד כופין אותו ומביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחר ואם הביא מחצה בכלי אחד ומחצה בכלי אחר לא יצא בשני כלים מביא מחצה בכלי אחד ומחצה בכלי אחר ואם הביא ששים בכלי אחד ומחצה בכלי אחר יצא עכ"ל. הר המוריה שם

⁴³ דברי רבינו ז"ל ברורים אצלי במשנה פרק הרי עלי עשרון ובברייתא דיש כאן ד' חילוקים. כשאמר פירשתי עשרונים אבל לא קבעתי בכלי אחד כהא בין רבי בין רבנן מודו דששים עשרונים יביא ולא יותר והיינו רישא דמתני'.

ומה מאד נפלאותי הפלא על הרב בכ"מ ז"ל דסובר רבינו ז"ל פסק כרבי ואף על פי שאין דעתו נוחה ופירש מתני' בגווני אחרוני ועדיין לא יצא מידי קושיתו דהפירוש שעשה במתני' אינו מספיק לתרץ דברי הרב ז"ל וכן פירשו במשנה. סוף דבר דברי הרב בעל כ"מ ז"ל נפלאו ממנו בזה ודברי רבינו ז"ל מבוררים אצלי ודוק ותשכח. לח"מ שם

⁴⁴ כערוך השולחן העתיד שם בסתמא שנראה שיכול להביא בין בכלי אחד בין בשני כלים, ואפילו נדר להביא רק שני עשרונות אם לא פירש בכלי אחד או בשני כלים יכול לעשות כרצונו.
⁴⁵ בלא קבעם בין רבי בין רבנן מודו דששים עשרונים יביא ולא יותר. לח"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והשאר יהא נדבה ויהיה מה שראוי לו חובה והשאר בתורת נדבה⁴⁶. וי"א⁴⁷ שאינו צריך להתנות מכיון שהנודר קטן והביא גדול יצא.

אמר נדרתי⁴⁸ מנחת עשרונים ונפל לי ספק כמה עשרונים נדרתי וגם נפל לי ספק אם בכלי אחד או בשני כלים או בשלשה או בארבעה או יותר ולא ידעתי מנין הכלים, יבואר להלן דף קו. בעזה"ת הרי זה מביא מאחד ועד ששים בששים כלים⁴⁹.

כיצד מביא עשרון אחד בכלי ראשון ושני עשרונים בכלי שני ושלשה עשרונים בשלישי עד שיהיו עד ששים עשרון בכלי האחרון⁵⁰, ואם שכח אף באי זה מין קבע⁵¹ מביא על סדר זה ששים כלים מכל מין ונמצא מביא מכל מין אלף ושמנה מאות ושלשים עשרון.

**ג. הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה ... מנחה או מין המנחה
יביא אחת מנחות או מין מנחות יביא שתים פירשתי ואיני
יודע איזה מהן פירשתי יביא חמשתן**

⁴⁶ לח"מ שם.

⁴⁷ שהם וישפה שם הלכה ז כמו שפסק רבינו שם פרק מז הלכה א וכ"כ בזבח תודה נ"ן ד:ה פירשתי

⁴⁸ רמב"ם שם הלכה ח

⁴⁹ ובהא מודו רבנן לרבי אבל אם לא יביא אלא ששים בכלי אחד אינו יוצא ודאי לרבנן דאולי נדר ששים בששים כלים ואינו יוצא כשהביאן בכלי אחד דאם אמר להביא בשני כלים והביא בכלי אחד פסול ואם כן שפיר פסק רבינו ז"ל כרבנן. לח"מ שם הלכה ז

⁵⁰ דאז נפיק דאם הוא נדר ששים עשרונים בששים כלים הרי יוצא דהרי מביא ששים כלים ואף על גב דיש בכל אחד יותר מעשרון אחד אין בכך כלום דהמותר נדבה.

⁵¹ הם דברי הברייתא שאמרו שם פירשתי ואיני יודע מה פירשתי ואיזה מהן פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי יביא חמש מנחות של ששים ששים עשרונים ואינו כמו שסבר הרב בכ"מ ז"ל שהם דברי המשנה דאמרה יביא ס' עשרון ופירוש מתני' הוי מחמשתן דאין פירוש מתני' אלא ס' עשרון לבר בכלי אחד דמתני' איירי ביודע איזו היא המנחה שקבע אלא דברי הברייתא הם ועם זה באו דברי רבינו ז"ל על נכון.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

האומר הרי עלי מנחה⁵², או מיין מנחה⁵³ יביא אחת מחמשת מיני מנחות הבאות בנדר ונדבה. וי"א⁵⁴ שמביא מנחת סלת שהיא ראשונה לכל המנחות, ועוד שנקראת מנחה סתם ללא שם לואי⁵⁵.

קבע נדרו במיין מהן ושכחו מביא חמשתן. ומתנה ואומר מה שפירשתי יהיה לנדרתי והשאר יהא נדבה⁵⁶.

אמר הרי עלי מנחות יביא שני (מיני⁵⁷) מנחות מחמשתן, אמר הרי עלי מיין מנחות יביא שני מנחות מיין אחד, ולהלן דף קה. יתבאר בעהזי"ת שאמר הרי עלי מיני מנחות יביא שתי מנחות משני מינים, וכן אם אמר מיני מנחה יביא שני מינין⁵⁸. ואומר כמה שפירשתי יהיו לנדרתי והשאר יהא נדבה.

ג. פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי יביא ששים עשרון

⁵² רמב"ם שם הלכה ה

⁵³ תורת הקדשים נ: אות ב

⁵⁴ ראיתי לסמ"ג במצות עשה סי' קפ"ו שכתב וז"ל סלת יהיה קרבנו האומר הרי עלי מנחה סתם מביא מנחת סלת שהיא ראשונה לכל המנחות ע"כ, ולא ידעתי למה שנה משנתו כר' יהודה וצ"ע. אף שרש"י ז"ל כתב בפירוש התורה עלה דקרא דסלת יהיה קרבנו האומר הרי עלי מנחה סתם מביא מנחת סלת שהיא הראשונה שבמנחות ע"כ. אלמא דשנה משנתו כר' יהודה כבר הוקשה זה להרא"ם וכתב ואף על פי שאין הלכה כר' יהודה אלא כחכמים שאמרו מביא מאיזו שירצה אעפ"כ פירש המקרא הזה על דעתו להיותו קרוב לפשוטו של מקרא וכבר פירשנו פעמים רבות שהרב לא יכוין בפירוש החומש אלא זה עכ"ד. משנה למלך שם

⁵⁵ עיין זבח תודה שם ד"ה והלכה דביאר דעת הסמ"ג שפב"ק כר' יהודה דקיי"ל גבי אוב ולא אוב עם שם לואי לשלול אוב מדברי וכדומה וא"כ ה"ה הכא מנחה ולא נמחה בשם לואי, ודעת ת"ק שבלשון בני אדם נקראת מנחת סולת ומנחה סתם כולל הכל.

⁵⁶ מעשה רקח שם הלכה ה וכאן ודא חייב להתנות שהרי אין שייך לומר כאן קמן והביא גדול יצא.

⁵⁷ אינו נכון אלא יביא שתי מנחות ואפי' מיין אחד. ונראה דהאי מיני מ"ם הוא וצריך למוחקו וכך היא הגירסא הנכונה יביא שתי מנחות מחמשתן. כס"מ שם וכ"כ בהר המורה אולם עיין מרכה"מ שם הנם שלה יד להגיה דכפי הנראה דרבנו מפרש דכשאמר הרי עלי מנחות אף על גב דאם רצה מביא ב' מנחות מיין אחד מחמשתן מ"מ אם רצה מביא ב' מינין מחמשתן, וזהו הרבנותא דכיון דהברירה בידו להביא מאיזה מיין מחמשתן שירצה ה"ה נמי דהברירה בידו להביא כל מנחה מאיזה מיין שירצה ויביא ב' מינין משא"כ כל שאמר הרי עלי מיין מנחות מדנקיט מיין בלשון יחיד מחוייב להביא ב' מנחות מיין אחד וכשאמר מיני מנחות מחוייב להביא דווקא ב' מנחות מב' מינין הואיל דאמר מיני, וה"ה באומר מיני מנחה סובר רבנו דאיפשטא הבעיא מדרחיק הש"ס לאוקים הבריייתא כר"ש מכלל דניחא להו צד הבעיא דכולהו מנחות מנחה מקריין. ועי' מל"מ וכפי הנראה דודאי פוסל רבנו אפי' בדיעבד עיין פיי"ג מהל' מעשה הקרבנות ה"ח ופיי"ב מהל' מעשה הקרבנות ה"ו.

⁵⁸ שם בעיא ולא איפשיטא ויש לתמוה למה פסקה לחומרא דהא איכא למיחש דמייתי חולין בעזרה ונ"ל דמייתי ומתנה שאם אינו חייב בה תהא נדבה. כס"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר שאם פירש נדרו ושכת כמה עשרון פירש, יביא ששים עשרון בכלי אחד, ומתנה ואומר כמה שפירשתי יהיו לנדרתי והשאר יהא נדבה⁵⁹.

שכת כמה עשרון פירש ובאי זה מין קבעו, הרי זה שלוש מאות עשרון⁶⁰ ששים עשרון מכל מין ומין מחמשתן, ומתנה ואומר כמה שפירשתי יהיו לנדרתי והשאר יהא נדבה.

⁵⁹ פירש"י יביא ס' עשרונים דבטפי מהכי ליכא לספוקי (דאין מנחה יתירה על ס' עשרונים) דאי בציר מהכי נדר לא איכפת לן דמתנה ואומר כמה שפירשתי יהיו לנדרתי והשאר יהא נדבה עכ"ל. וכתב רבינו בכלי אחד כן פירש"י ומוכרח הוא. כס"מ שם.

⁶⁰ בכס"מ הביא דין זה מהמשנה אולם עיין בלח"מ ובהר המוריה שדין זה יצא לרבינו מלהלו דף קו פירשתי ואיני יודע ואיזו מהן פירשתי ואיני יודע כמה מהן פירשתי (ובהר המוריה כתב לפענ"ד כצ"ל פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי ואיזו מהן פירשתי ואיני יודע מה פירשתי וכו' שוב ראיתי שהב"ח הגיה שכצ"ל פירשתי ואיני יודע איזו מהן פירשתי וכו' והכל הולך אל מקום אחד) יביא חמש מנחות של ששים עשרונים שהן שלש מאות דברי חכמים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

